

SIVI – ELEKTROLİT ASİT – BAZ DENGESİ BOZUKLUKLARI

Uz. Dr. Özgen Ilgaz KOÇYİĞİT

ÖĞRENİM HEDEFLERİ

Bu bölüm sonunda okuyucu;

1. Vücut sıvı kompartmanlarını bilir,
2. Günlük sıvı alım ve atımı, vücuttaki sıvı dengesinin kontrolünü bilir,
3. Sıvı kompartmanlarına göre elektrolitlerin dağılımı, yoğun bakımda elektrolit denge bozukluklarının nedenleri, karşılaşılan medikal sorunlar ve tedavi prosedürleri konusunu bilir,
4. Asit-baz dengesi, vücudun bu dengeyi korumadaki kompensatuar mekanizmalarını kavrar,
5. Yoğun bakımda kan gazı analizinin değerlendirilme algoritmi; metabolik asidoz/alkaloz, respiratuar asidoz/alkaloz kliniklerinin tanınması ve tedavi süreçlerini bilir.

SIVI – ELEKTROLİT DENGESİ BOZUKLUKLARI

GİRİŞ

Sıvı-elektrolit bozuklukları, yoğun bakım ünitelerinde (YBÜ) en sık karşılaşılan klinik problemler arasında yer alır. Ciddi yanıklar, travma, beyin hasarı, sepsis ve kalp yetmezliği sıvı elektrolit dengesizliğine neden olur. Hipotansiyon veya hipovolemiye bağlı böbrek perfüzyonunun azalması, renin-anjiyotensin-aldosteron sistemi (RAAS) ve antidiüretik hormonun (ADH) aktivasyonu, iskemik veya nefrotoksik renal tübüler hasar ve YBÜ’de çoklu ilaç kullanımına ikincil gelişen böbrek hasarı ve uygunsuz sıvı tedavisi de olası sebepler arasındadır.

KAYNAKLAR

1. Lee J.W. Fluid and Electrolyte Disturbances in Critically Ill Patients. *Electrolyte Blood Press.* 2010;8:72-81.
2. Morgan G.E, Mikhail M.S, Murray M.J, Management of Patients with Fluid and Electrolyte Disturbances. Morgan G.E, Mikhail M.S, Murray M.J, eds. *Clinical Anesthesiology.* 3rd ed. USA: The McGraw-Hill Lange; 2002. p.597-625.
3. Toraman F. Kalp Cerrahisinde Sıvı Elektrolit Tedavisi. *GKDA Derg.* 2013;19(2):53-66
4. Bilgin H. Sıvı Elektrolit Dengesi, Bozuklukları ve Tedavisi. Korfalı G, editör. *Anesteziye Temel Konular.* 1.Baskı. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri; 2003. p.161-172
5. Butterworth J.F, Mackey D.C, Wasnick J,D. Sıvı Elektrolit Dengesizlikleri Olan Hastalara Yaklaşım. Butterworth J.F, Mackey D.C, Wasnick J,D. eds, Cuhruk H, çeviri ed. Morgan and Mikhail Klinik Anesteziyoloji. 5. baskı McGraw-Hill Lange, Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri, 2015. p.1107-1139.
6. Sue D.Y, Bongard F.S. Fluids, Electrolytes and Acid-Base. Bongard F.S, Sue D.Y, Vintch J.R.E, eds. *Current Diagnosis and Treatment Critical Care.* 3rd ed. The McGraw-Hill; 2003. p.14-70.
7. Agrawal V, Agarwal M, Joshi S.R, Ghosh A.K. Hyponatremia and Hypernatremia: Disorders of Water Balance. *J Assoc Physicians India.* 2008;56:956-964.
8. Koltka E.N. Sıvı Elektrolit Dengesi ve Perioperatif Sıvı Yönetimi. Çelik M.G, editör. *Teknikerler ve Teknisyenler için Anesteziyoloji.* 2.Baskı. Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri; 2015. p.129-149.
9. Sedlacek M, Schoolwerth A.C, Remillard B.D. Electrolyte Disturbances in the Intensive Care Unit. *Semin Dial.* 2006;19(6):496-501.
10. Yılmazlar A. Asit-Baz Dengesi ve Bozuklukları. Korfalı G, editör. *Anesteziye Temel Konular.* 1.Baskı. İstanbul: Nobel Tıp Kitabevleri; 2003. p.173-179
11. Morris C. G, Low J. Metabolic Acidosis In The Critically Ill: Part 1. Classification and pathophysiology. *Anaesthesia.* 2008;63:294-301.
12. Morris C. G, Low J. Metabolic Acidosis In The Critically Ill: Part 2. Causes and treatment. *Anaesthesia.* 2008;63:396-411.
13. Ünlü C. Asit Baz Dengesi ve Kan Gazı Değerlendirmesi. Çelik M.G, editör. *Teknikerler ve Teknisyenler için Anesteziyoloji.* 2.Baskı. Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri; 2015. p.151-161.
14. Butterworth J.F, Mackey D.C, Wasnick J.D. Asit-Baz Dengesi Butterworth J.F, Mackey D.C, Wasnick J,D. eds, Cuhruk H, çeviri ed. Morgan and Mikhail Klinik Anesteziyoloji. 5.baskı McGraw-Hill Lange. Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri, 2015. p.1141-1159.
15. Bruno C.M, Valenti M Acid-Base Disorders in Patients with Chronic Obstructive Pulmonary Disease: A pathophysiological Review. *J Biomed Biotechnol.* 2012 doi:10.1155/2012/915150
16. Espay A.J. Neurological complications of electrolyte disturbances and acid-base balance. *Handbook of Clinical Neurology Vol.119 3rd series* Jose Biller and Jose M. Ferro, eds *Neurologic Aspects of Systemic Disease Part I.* Amsterdam: Elsevier B.V. 2014